

Modulehandleiding

**Europa, euthanasie, immigratie en milieu: Partijpolitieke strijd om
oude en nieuwe issues**

Europa, euthanasie, immigratie en milieu: Partijpolitieke strijd om oude en nieuwe issues is een keuzevak in het derde jaar van de bachelor Politicologie. Het vak is 6 EC uitgespreid over 7 lesweken.

Tijd en plaats

Maandag 11-13 uur van 1 september t/m 13 oktober, REC J/K 3.88A

Donderdag 9-11 uur van 5 september t/m 16 oktober, REC C 3.06

Docent

Dr. Marc van de Wardt

Roeterseiland gebouw B/C, kamer B10.00

020-5254043

m.vandewardt@uva.nl

Spreekuur op afspraak

1.1 Leerdoelen

- Inzicht verwerven in de belangrijkste klassieke politicologische literatuur alsmede het actuele wetenschappelijke debat rondom de vraag waarom issues op de politieke agenda komen.
- De opgedane theoretische kennis leren relateren aan en toepassen op de politieke actualiteit aan de hand van specifieke casussen.
- Belangrijke academische vaardigheden als reflecteren op bestaand onderzoek, debatteren en academisch schrijven verder verfijnen.

1.2 Inhoud

Waarom staat in Nederland een issue als immigratie zo hoog op de politieke agenda en wordt amper aandacht besteed aan kwesties als euthanasie, directe democratie en privacy? Het doel van deze cursus is om inzicht te verwerven in de belangrijkste mechanismen die bepalen of issues wel of niet een plaats op de politieke agenda verwerven. Partijcompetitie gaat immers al lang niet meer alleen over links of rechts, maar allerlei "nieuwe" issues zoals het milieu, immigratie en Europese integratie zijn in de afgelopen decennia door een bont gezelschap van politieke partijen onder de aandacht gebracht. Het is daarom voor politicologen van groot belang om kennis te verwerven over hoe sommige issues partijsystemen kunnen opschudden.

Gedurende zes weken gaan we een aantal meesterwerken uit de politicologische literatuur (Schattschneider, Carmines & Stimson, Riker) bestuderen alsmede recent academisch onderzoek naar de politisering van issues. Vragen die binnen de cursus centraal staan zijn: op welke manieren concurreren partijen met elkaar op issues? Is het voor sommige partijen gemakkelijker dan voor andere om de inhoud van de politieke agenda in hun voordeel te bepalen? Wat zijn de succesfactoren om er als partij in te slagen om jouw issues onder de aandacht te brengen? Zijn het vooral politici die bepalen welke onderwerpen deel uitmaken van het politieke debat, of speelt het electoraat ook een rol in dit proces?

Tot slot zullen we de bruikbaarheid van de opgedane kennis toetsen aan de hand van vier specifieke casussen: de politisering van het immigratie issue, het milieu issue, het EU issue en ethische kwesties (zoals abortus, euthanasie en stamcelonderzoek). Hierbij zal de hoofdvraag zijn in welke mate we de politisering van deze issues of het gebrek daaraan door de tijd heen kunnen verklaren aan de hand van de gelezen literatuur. Een verdere koppeling met de praktijk zal gemaakt worden door een campagnestrategie van een politieke partij aan het woord te laten.

1.3 Ingangseisen

Afgeronde propedeuse Politicologie en 42 EC uit het tweede jaar Politicologie, waaronder de [Kernmodule: Politieke theorie en politiek gedrag \(12 EC\)](#).

1.4 Opzet

Tijdens de werkcolleges wordt de literatuur besproken die voor dat college op het programma staat. De vaste onderdelen van deze bijeenkomsten zijn dat een student een presentatie van ongeveer 20 minuten geeft waarin de literatuur van die week wordt toegepast op een casus. Bijvoorbeeld of de theoretisch verwachtingen uit het artikel van Van de Wardt et al. (2014) over het soort partijen dat wig issues mobiliseert uitkomen als ze door de student worden toegepast op een wig-issue naar eigen keuze. Minimaal een week voordat een presentatie op het programma staat, krijgt de betreffende student specifieke instructies van de docent over zijn/haar casus. Dit onderdeel bepaalt voor 25% het eindcijfer.

Om ervoor te zorgen dat iedereen optimaal is voorbereid op de bijeenkomsten, is het verplicht om de docent voor aanvang van elke werkgroep per e-mail **twee vragen** over de literatuur te sturen. Vragen dienen een halve werkdag voor een bijeenkomst te worden gestuurd, zodat de docent voldoende tijd heeft om ze in het lesprogramma te verwerken. Voor de maandagbijeenkomst geldt dat voorbereidende vragen **voor vrijdag 13.00** binnen moeten zijn. Voor de donderdagbijeenkomst is de deadline **woensdag voor 13.00**. De twee vragen moeten betrekking hebben **op verschillende teksten**. Een vraag kan gaan over een bepaalde passage die de student niet begrepen heeft, maar ook mag de student een argument uit de tekst aankaarten waar hij/zij het niet mee eens is. Voor de bijeenkomst van 2-10 staat geen wetenschappelijke literatuur op het programma. In die week is het de bedoeling dat de 2 voorbereidende vragen betrekking hebben op de inhoud van het gastcollege. Wat zou je hem/haar willen vragen?

1.5 Toetsing

Gedurende de looptijd van de cursus staan er **7 wekelijkse korte take-home-tentamens (750 woorden, +/- 10%)** op het programma, welke op de **donderdagbijeenkomsten (4 sep, 11 sep, 18 sep, 25 sep, 2 okt, 9 okt en 16 okt)** in hard-copy worden ingeleverd. Uiteindelijk tellen de 6 beste opdrachten mee voor het eindcijfer. In principe betekent dit dat één week helemaal geen opdracht ingeleverd hoeft te worden als de overige 6 opdrachten dusdanig goed gemaakt zijn dat dit het eindcijfer niet in gevaar brengt. Natuurlijk kan er ook voor gekozen worden om wel een extra opdracht in te leveren, bijvoorbeeld om te proberen het cijfergemiddelde op te hogen.

Wat betreft de inhoud van de opdrachten, wordt studenten gevraagd om aan de hand van de bestudeerde literatuur antwoord te geven op één of meerdere vragen. De aard van de take-home-tentamen-vragen loopt uiteen. Soms wordt getoetst of de student de inhoud van teksten begrepen heeft en of hij/zij verbanden tussen de teksten kan leggen. Andere keren wordt in de vorm van een essayvraag gekeken of hij/zij zelf een positie in kan nemen en deze met inzichten uit de wetenschappelijke literatuur kan onderbouwen. Ook wordt regelmatig om voorbeelden gevraagd. Bij het nakijken van de take-home-tentamens zal de docent letten op: **de wetenschappelijke onderbouwing van argumenten, inzicht in de literatuur, stijl en originaliteit** (bijv. in de keuze van voorbeelden). Overigens mogen de take-home-tentamenvragen net als bij een gewoon tentamen als opzichzelfstaande vragen beantwoord worden. De verschillende vragen hoeven dus niet in een essay-vorm gegoten te worden. Voor de opdrachten geldt een **minimum kwaliteitseis**: a) alle opdrachten moeten in verzorgd en begrijpelijk Nederlands geschreven zijn, b) de academische stijl dient gehanteerd te worden bij het verwijzen naar literatuur in de tekst en bijgesloten literatuurlijst. Als naar het oordeel van de docent onvoldoende aan deze eisen is voldaan kan puntaftrek volgen en in het zwaarste geval kan het betreffende werk in zijn geheel met het cijfer '1' worden beoordeeld.

Uiteindelijk bepaalt het gemiddelde van deze opdrachten voor 75 procent het totale eindcijfer. De presentatie (zie opzet cursus) telt voor 25 procent mee. De berekening van het eindcijfer is daarmee als volgt:

$$\text{Eindcijfer} = (0.75 * \text{Gemiddeld cijfer opdrachten}) + (0.25 * \text{Cijfer presentatie})$$

Houd er verder rekening mee dat alle opdrachten **individuele opdrachten** zijn. Als ingeleverde take-home-tentamens door de docent niet als zodanig beoordeeld kunnen worden dan kan het betreffende werk in zijn geheel met het cijfer '1' worden beoordeeld. Als tevens plagiaat vermoed wordt, zal dat doorgegeven worden aan de eindexamencommissie.

1.6 Minimale participatie-eis

Voor dit vak geldt een minimale participatie-eis bestaande uit drie onderdelen. Ten eerste is het zoals gezegd verplicht om de docent voor elke bijeenkomst twee vragen (**één per tekst**) per e-mail te sturen. Hierbij geldt dat **tweemaal geen vragen inleveren als eenmaal afwezigheid wordt gerekend**. Ten tweede mag de student niet meer dan twee bijeenkomsten missen om deel te kunnen blijven nemen aan het vak. Indien men niet aanwezig kan zijn bij een werkcollege, laat de docent dit dan van tevoren per e-mail weten. Tot slot moet tijdens één van de bijeenkomsten een presentatie gegeven worden over een casus (zie 1.4 opzet cursus).

1.7 Herkansingsregeling

Degenen die er niet in geslaagd zijn om het vak met een voldoende (5.50 of hoger) af te sluiten maar wel aan de minimale participatie-eis (zie 1.5) hebben voldaan, krijgen de mogelijkheid om het onderdeel take-home-tentamens te herkansen. In dat geval levert de student voor **vrijdag 19 december 17.00** in hardcopy alle take-home-tentamens nogmaals in die door de docent als onvoldoende beoordeeld werden. Het cijfer voor de opnieuw ingeleverde take-home-tentamens is **maximaal een 6**. **Dit cijfer vervangt het oude gemiddelde take-home-tentamen cijfer.**

1.8 Beschikbaarheid literatuur

De literatuurlijst bestaat zowel uit wetenschappelijke artikelen als hoofdstukken uit boeken. In het onderstaande collegeschema staan de URL's van de artikelen die voor de verschillende weken op het programma staan. Houd er rekening mee dat deze artikelen zijn te downloaden vanaf UvA computers, maar dat deze artikelen vanuit huis alleen beschikbaar zijn als eerst een verbinding met het UvA netwerk tot stand gebracht wordt via VPN (<http://student.uva.nl/pol/az/content3/vpn-toegang-tot-het-uva-netwerk/uvavpn.html>). Boekhoofdstukken zijn down te loaden via blackboard.

Collegeschema en literatuur

1 sep	Introductiebijeenkomst - Carmines & Stimson: H1 (pp. 3-19)
4 sep	Modellen van politisering - Carmines, E. G. and Stimson, J. A. (1986) 'On the Structure and Sequence of Issue Evolution', <i>American Political Science Review</i> , 80 (3), 901-920 http://www.jstor.org/openurl?volume=80&date=1986&spage=901&issn=00030554&issue=3 - Van der Eijk & Franklin, H2, pp. 32-49
8 sep	Rol van partijen in politisering: klassiekers - Schattschneider: H4 (pp. 60-75) - Carmines, E. G. (1991) 'The Logic of Party Alignments', <i>Journal of Theoretical Politics</i> , 3 (1), 65-80 http://jtp.sagepub.com/content/3/1/65 <u>Presentatie 1</u>
11 sep	Rol van partijen in politisering: wig-issues - Riker: Preface, H1 (pp. 1-9) & H10 (pp. 106-113) - van de Wardt, M., de Vries, C. E. and Hobolt, S. B. (forthcoming) 'Exploiting the cracks: Wedge Issues in Multiparty competition', <i>Journal of Politics</i> <u>Presentatie 2</u>
15 sep	Rol van partijen in politisering: issue competitie & issue ownership - Stokes, D. E. (1963) 'Spatial Models of Party Competition', <i>The American Political Science Review</i> , 57 (2), 368-377. http://www.jstor.org/stable/1952828 - Budge & Farlie: H 2, pp. 21-26

	<ul style="list-style-type: none"> - Petrocik, J. R. (1996) 'Issue Ownership in Presidential Elections, with a 1980 Case Study', <i>American Journal of Political Science</i>, 40 (3), 825-850. http://www.jstor.org/openurl?volume=40&date=1996&spage=825&issn=00925853&issue=3 <p><u>Presentatie 3</u></p>
18 sep	<p>Rol van partijen in politisering: een dynamisch perspectief</p> <ul style="list-style-type: none"> - Green-Pedersen, C. and Mortensen, P. B. (2010) 'Who Sets the Agenda and Who Responds to it in the Danish Parliament? A New Model of Issue Competition and Agenda-Setting', <i>European Journal of Political Research</i>, 49 (2), 251-281. http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1475-6765.2009.01897.x/abstract;jsessionid=4290B2459507CDD5C342ADB4EF23B086.d04t04 - Walgrave, S., Lefevere, J. and Nuytemans, M. (2009) 'Issue Ownership Stability and Change: How Political Parties Claim and Maintain Issues Through Media Appearances', <i>Political Communication</i>, 26 (2), 153-172. http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10584600902850718#.UNaprFRbgc <p><u>Presentatie 4</u></p>
22 sep	<p>Rol van partijen in politisering: nieuwe vs. gevestigde partijen 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meguid, B.M. (2005) 'Competition between unequals: The role of Mainstream Party Strategy in Niche Party Success', <i>The American Political Science Review</i>, 99 (3), 347-359. http://www.jstor.org/openurl?volume=99&date=2005&spage=347&issn=00030554&issue=3 - De Vries, C.E. and Hobolt, S.B. (2012) 'When Dimensions Collide: The Electoral Success of Issue Entrepreneurs', <i>European Union Politics</i> 13(2): 246-268. http://eup.sagepub.com/content/13/2/246.full.pdf+html <p><u>Presentatie 5</u></p>
25 sep	<p>Rol van partijen in politisering: nieuwe vs. gevestigde partijen 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Van de Wardt, M. (forthcoming). Why mainstream parties respond to the issues of niche parties, <i>West European Politics</i>. http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01402382.2014.945247#.VAgxnrFRbgc - Meguid, B.M. (2007). H4 (pp.91-109) <p><u>Presentatie 6</u></p>
29 sep	<p>Rol van het publiek in politisering</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hobolt, S. B. and Klemmensen, R. (2005) 'Responsive Government? Public Opinion and Government Policy Preferences in Britain and Denmark', <i>Political Studies</i>, 53 379-402. Beschikbaar van: http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1467-9248.2005.00534.x/abstract - Zaller: H11 (pp 265-274), H12 (310-332) <p><u>Presentatie 7</u></p>
2 okt	<p>Gastcollege: campagnemanager ChristenUnie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Partijprogramma ChristenUnie gemeenteraadsverkiezingen Amsterdam 2014. https://amsterdam.christenunie.nl/l/library/download/575409
6 okt	<p>Casus 1: politisering van het EU issue</p> <ul style="list-style-type: none"> - Green-Pedersen, C. (2012) 'A Giant Vast Asleep? Party Incentives and Politicization of European Integration', <i>Political Studies</i>, 60 (1), 115-130. Beschikbaar van: http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1467-9248.2011.00895.x/abstract;jsessionid=FDAC2AAADAE3A1450CD58F0365C396CC.d04t01

	<ul style="list-style-type: none"> - Hooghe, L. and Marks, G. (2008) 'A postfunctionalist Theory of European integration: From Permissive Consensus to Constraining Dissensus'. <i>British Journal of Political Science</i> 39: 1-23 http://www.unc.edu/~hooghe/assets/docs/papers/bjps.postfunctionalism.2009.pdf - Lynch, P., Whitaker, L. and Loomes, G. (2011) 'The UK Independence Party: Understanding a Niche Party's Strategy, Candidates and Supporters', <i>Parliamentary Affairs</i>: 1-25 http://pa.oxfordjournals.org/content/early/2011/11/09/pa.gsr042.full <p style="text-align: center;"><u>Presentatie 8</u></p>
9 okt	<p>Casus 2: politisering van het immigratie issue</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mudde: H9-H11, pp. 201-276 Beschikbaarheid: tijdens werkgroepbijeenkomst bekend te maken <p style="text-align: center;"><u>Presentatie 9</u></p>
13 okt	<p>Casus 3: Politisering van het milieu issue</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dalton, R. J. (2009) 'Economics, environmentalism and party alignments: A note on partisan change in advanced industrial democracies', <i>European Journal of Political Research</i>, 48 (2), 161-175. http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1475-6765.2008.00831.x/abstract - Mair, P. (2001) 'The Green Challenge and Political Competition: How Typical is the German Experience?', <i>German Politics</i>, 10 (1), 99-116. http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/772713265 - Spoon, J., Hobolt, S. B. and De Vries, C. E. (2014) 'Going Green: Explaining Issue Competition on the Environment', <i>European Journal of Political Research</i>, 53(2): 363-380 http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/1475-6765.12032/abstract <p style="text-align: center;"><u>Presentatie 10</u></p>
16 okt	<p>Casus 4: Politisering van ethische kwesties</p> <ul style="list-style-type: none"> - Green-Pedersen, C. (2007) 'The Conflict of conflicts in Comparative Perspective. Euthanasia as a Political Issue in Denmark, Belgium and the Netherlands', <i>Comparative Politics</i>, 39 (3), 273-291. Beschikbaar van: http://www.jstor.org/stable/20434041 - van Kersbergen, K. (2008) 'The Christian Democrat Phoenix and Modern Unsecular Politics', <i>Party Politics</i>, 14 (3), 259-279. Beschikbaar van: http://ppq.sagepub.com/content/14/3/259